

8. osztály

10. óra

1. Az alábbi egyszerű mondatokat kapcsold össze a megfelelő kötőszók segítségével, hogy mellérendelő összetett mondatokat kapj!

Lázas vagyok. Fáj a fejem.

ellentétes:

kapcsolatos:

következtető:

magyarázó:

választó:

2. Pótold a hiányzó kötőszókat, majd állapítsd meg a kiegészített mondatok fajtáját!

Bátyám már itt van, húgom késik.

Nemcsak a könyvet olvasta el, a filmet megnézte.

Sokat hiányoztam, beteg voltam.

Vegyek egy csokrot, inkább könyvvel lepjem meg anyut?

3. Nevezd meg a mellérendelő összetett mondatok fajtáját! Rajzold le az ábrájukat is!

1. Megjelent a nyilvános vitán, azonban nem fejtette ki a saját álláspontját.
2. Itt hagyta az autót, így kénytelen lesz visszajönni.
3. Nemcsak az értékes tárgyakat vitték el, hanem még a hűtőt is kirámolták.
4. Vagy rendszeren dolgozol mától fogva, vagy holnap már be se gyere!
5. Feltörték az útburkolatot, tehát döntöttek végre a vezetékek cseréjéről.
6. Nem mászom fel a fára, inkább leverem a diót.
7. Kiveszek egy hét szabadságot, ráadásul a következő hétvégét is veletek töltöm.
8. Elkészültem, azaz kiválogattam az összes szükséges holmit.
9. Nemcsak a festményem sikerült jól, hanem a nyelvvizsgám is.
10. Finom lett a sütemény, csak túl sok benne a krém.
11. Nem tudok lemezre menteni, tele van az összes floppy diskem.
12. Ma délután nem leszek itthon, gyere inkább holnap.

4. Egészítsd ki az alábbi mondatokat úgy, hogy más-más mellérendelő mondatokat kapj.

Az erdőbe menjünk kirándulni,

Nem megyek korcsolyázni,

Leejtettem a vázát,

El szeretném olvasni a könyvet,

5. Milyen közmondásokra ismersz rá? Egészítsd ki a megadottakat egy-egy hiányzó szóval, majd írd a táblázatba a jelentéseknek megfelelő nagybetűt! Vigyázz, egy meghatározáshoz nem tartozik nagybetű!

A) Jobb ma egy, mint holnap egy

B) Egyik, másik

C) nem lesz

D) Ajándék ne nézd a

a közmondás betűjele	a közmondás jelentése
	Az igazi ajándékot kérés nélkül adják.
	A rossz természet nem változik meg.
	Egyformák.
	Többet ér a biztos kevés a bizonytalannál.
	Nem illik az ajándékot lebecsülni.

6. Írd le egy szóval vagy szókapcsolattal, mit jelentenek az alábbi kifejezések, szókapcsolatok!

Pl.: Jól megy neki. – sikeres

a) Nem megy a fejébe.

b) Úgy megy, mint a karikacsapás.

c) A maga feje után megy.

d) Egyre megy.

e) Öltre megy valakivel.

Olvasd el az alábbi szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

**Tóth Krisztina: Hangyaterkép
(részlet alapján)**

Nagymama mindig tudta, hogy milyen idő lesz. Néha ki se jött a kisházból, csak a derekát lapogatta, feküdt a tarkabarka, a környék kukáiból összeguberált párnákon, és nyögdécselt: Gyön a hideg. Volt ott abban a kisházban minden. A magasra tornyozott, narancssárga műszőrmével letakart ágyon vedlett mackók és félkarú babák ültek. A falak mentén mindenütt kartondobozok álltak, ezekbe nagymama az éjszakai körutakon összeszedett foszlott anyagokat, ágyneműhuzatokat, rongyokat tömte be, egyre nehezebben egyébként, úgyhogy lassanként mindent elborítottak a szanaszét heverő ruhafoszlányok, függönydarabok.

A székeket rég nem lehetett használni, sőt, megtalálni is nehezen, két alaktalan domb jelezte csak, hogy a szoba közepén valaha le lehetett ülni. Egy idő után Sulival* egy madzagot feszítettek keresztbe a szobán, és erre akasztgatták az újabb szerzeményeket: száradó banánhéjat, mert az szépen csörög. Lopótököket, durcás arcú gömbhalat, újságból kivágott képet ruhacsipesszel felfogatva. És rajzoltak mindenhová. Rajzoltak a falra, rajzoltak a félig üres füzetekbe. Nagymama a villanykapcsolók köré is nevető emberfejeket rajzolt, a falra pedig hosszú, virágzó indákat, színes növényeket, majmocskákat, nyelvét kiöltő ördögöt.

(*Suli: a szövegben szereplő gyermek beceneve.)

a) Miért szerette a nagymama és Suli a száradó banánhéjat?

.....
.....

b) Mit NEM rajzolt a nagymama a falra? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) ördögöt
- B) sárkányt
- C) emberfejeket
- D) majmokat

c) Miért nem lehetett leülni a székekre? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Mert mindegyik el volt törve valahol.
- B) Mert madzagokat feszítettek rájuk.
- C) Mert úgy tele voltak pakolva.
- D) Mert nagyon piszkosak voltak.

d) Keresd meg és írd ki az első bekezdésből az alábbi szavak rokon értelmű párját!

- A) összeszedett:
- B) foszlott:

e) Karikázd be annak a szópárnak a betűjelét, amelyik a novella szereplőire és életükre leginkább illik!

- A) szomorú és unalmas
- B) komor és barátságtalan
- C) vidám és szegényes
- D) izgalmas és kényelmes

f) Melyik írói eszköz fejezi ki a legjobban a szereplők gyűjtögető életmódját? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) ellentét
- B) felsorolás, halmozás
- C) a tájnyelvi „gyön” kifejezés
- D) hasonlat